

El Papa ha volgut subratllar la solidaritat humana davant d'aquestes atrocitats i convidar als congolesos a un diàleg de pau i de reconciliació.

Robert Otaba Mumbal.

És el temps de qualitat en el qual cultivem l'amistat amb Ell, escoltem i meditem la seva Paraula, descansem en Ell, ens sentim compresos i estimats pel Senyor.

Josep Maria Vilaseca

Dia 19 de gener d'enguany ha estat un gran dia per a la Causa de beatificació del Servent de Déu Miquel Costa i Llobera, canonge de la Catedral de Mallorca.

Gabriel Ramis Miquel

EL BON PASTOR

Revista per a preveres i diaques

Jo soc el bon pastor: conec les meves ovelles, i elles em coneixen a mi, tal com el Pare em coneix, i jo conec el Pare. I dono la vida per les ovelles.

Número 154
MARÇ 2023

Any XIV

Pòrtic.....	3
ARMAND PUIG I TÀRRECH	
Res més que la veritat.....	6
LLUÍS SERRA	
El papa Francesc a Kinshasa: esperança i fe.....	7
ROBERT OTABA	
Nicaragua: una Església testimoni de la Veritat.....	8
NORBERT MIRACLE I FIGUEROLA	
Formar pastors missioners. La litúrgia en el pla de formació sacerdotal.....	10
DAVID ÁLVAREZ	
Joan Crisòstom, testimoni d'una vida autèntica.....	13
CARLES-XAVIER NORIEGA	
En Costa i Llobera ja és venerable!!!.....	14
GABRIEL RAMIS MIQUEL	
Vetlleu per vosaltres mateixos i per tot el ramat.....	16
JOSEP MARIA VILASECA	
Un temps per preguntar-nos cap on vaig.....	17
XAVIER FORTUNY	
.Un comportament amable.....	18
+ SALVADOR GIMÉNEZ VALLS	
Introducció a la nova edició de <i>LA POBREZA DEL SACERDOTE</i> , D'ALFRED ANCEL.....	20
PEPE RODADO	

Equip de redacció Agustí Borrell, Norbert Miracle, Xavier Morlans, Daniel Palau, Armand Puig. Sota el patrocini de la *Càtedra de Teologia Pastoral Josep Pont i Gol*

Disseny original Animaset

Dipòsit Legal T- 1085 - 2014 revistaelbonpastor@gmail.com www.elbonpastor.cat

Si voleu col·laborar econòmicament en el sosteniment i difusió de la revista podeu fer els vostres donatius a

La Caixa 2100-0272-33-0101212882

Moltes gràcies

Pòrtic

ARMAND PUIG I TÀRRECH

Rector de l'Ateneu Universitari Sant Pacià

La història de la humanitat és una barreja de pau i de guerres, de benestar i de conflictes. Ja des del primer moment Caïn conreava la terra i Abel pasturava els ramats, quan de sobte es va desencadenar una tempesta, que de fet ja s'anava covant en el cor de Caïn. Aquest va sortir a camp obert, i va matar el seu germà. D'aleshores ençà, la humanitat assisteix impotent a una successió de violències que ensangonen la terra. La guerra és la pitjor d'aquestes violències, perquè no és puntual sinó continuada. No és cenyida, sinó il·limitada, ja que pretén la derrota de l'altre, és a dir, una massacre, més gran o més petita.

La dinàmica de la guerra és –i valgui la redundància– mortífera. La finalitat de la guerra és obligar l'altre a capitular, a reconèixer la seva derrota depositant les armes en mans dels vencedors. És, per tant, una humiliació, i per això sovint una guerra no s'acaba en un sol episodi. La part vençuda se sent humiliada i busca la revenja. La història de la humanitat és plena d'episodis bel·licosos en els quals es pretén esmenar una derrota precedent amb un nou bany de sang. Aquest és, per exemple, el cas de la I i II Guerra Mundials: Alemanya va caure en el miratge del nazisme i es va rearmar després d'un armistici ignominiós, amb la conseqüència tràgica d'una segona guerra que va deixar més de setanta milions de morts. La guerra és una espiral que no té aturador. Arriba quan s'imposen els falcons, els qui volen el conflicte, que semblen tenir més raó que els qui el rebutgen i proposen la via de la negociació.

Aquesta és, però, la via que Jesús es fa seva en la paràbola de la torre i la guerra (vegeu Lluç 14,28-32). Una torre no es pot construir si primerament no se'n calculen les despeses i no es miren els recursos de què hom disposa. Un cas semblant és el del rei que s'embarca a fer la guerra a un altre rei. Surt amb el seu exèrcit i llavors s'adona que compta amb deu mil homes per lluitar mentre que l'altre rei el dobla en efectius. Llavors el rei detura la marxa del seu exèrcit i «s'asseu» per tal de decidir. S'imposa la reflexió.

El rei es pregunta si pot continuar la campanya quan l'adversari té vint mil homes, el doble d'ell. Què farà? Emprarà l'argument del valor i del coratge, de l'èpica, l'argument insensat segons el qual cada home dels seus en val per dos, i que, per tant, encara que en tingui només deu mil, iguala els vint-mil de l'adversari? O bé farà servir l'argument de l'astúcia, dient-se que ell, amb una estratagema, pot anorrear un exèrcit que el dobla en quantitat? O bé es decantarà per l'únic raonament encertat, és a dir, el que diu que cal negociar? El rei de la paràbola tria aquest darrera posició i decideix enviar «una ambaixada de pau» a l'altre rei quan aquest encara és lluny i els ànims no estan encesos.

Jesús proposa la solució de la pau i no l'inici d'una guerra. I és que la negociació no és una capitulació, sinó el capgirament de la lògica de l'agressió i del conflicte. D'altra banda, com va afirmar sant Joan Pau II, la guerra és la mare de totes les pobreses: humanes, materials, ecològiques, espirituals. La guerra d'Ucraïna, promoguda per la Federació Russa i alimentada pels països occidentals, és un exemple esgarrifós d'aquests quatre pobreses.

Deixant de banda, els disset mil morts que hi hagué entre els anys 2014-2022 al Donbass, el nombre de víctimes mortals entre el 24 de febrer de 2022 i ara mateix s'enfila a vora 300.000 soldats (entre russos i ucraïnesos) i 7.000 civils ucraïnesos, a més d'uns 6.000 infants ucraïnesos deportats a Rússia. Són dades de la prestigiosa revista *Foreign Policy*. Una autèntica follia! A més, és desconegut el nombre de ferits, dels qui han perdut un membre del seu cos, dels qui quedaran malament per sempre, dels qui han mort perquè patien una malaltia crònica greu i no han pogut ser tractats per falta de medicaments.

Des del punt de vista material, n'hi ha prou de recordar les fotografies de la destrucció total de nuclis urbans com Mariúpol o Bakhmut, amb persones, sobretot ancianes, vivint en soterranis, sense llum, passant fred i privats de menjar, aigua i medicines. Ucraïna s'ha convertit, en les zones de combat, en un autèntic camp de runes, encara habitades per la pobra gent que no vol deixar la terra on han viscut des de sempre. Altres han fugit, i milions d'ucraïnesos han abandonat casa seva, i han arribat com a pròfugs a la resta d'Europa i a Amèrica, o bé s'han desplaçat en altres indrets més segurs de l'interior del país.

Des del punt de vista ecològic, els camps de mines han substituït els camps de blat i girasols. La terra ha estat ferida per l'impacte de milers de míssils, drons, canonades i bombardeigs aeris, que han destrossat camps i rius i que han convertit la plana ucraïnesa en un cementiri de persones humanes i de ferralla. El perill de deflagració ha estat greu, sobretot a Zaporizhïa, la tercera planta nuclear més gran del món, i el risc d'ús d'armament nuclear encara és damunt la taula.

Des del punt de vista espiritual, la idea del «món rus» o de la «Gran Rússia», com a defensora dels valors tradicionals contra els anomenats valors occidentals, fortament promoguda pel lideratge polític (Putin) i les jerarquies ortodoxes (patriarca Ciril), ha entrat en crisi absoluta a causa de la guerra. La fraternitat espiritual, d'arrels històriques i culturals, entre russos i ucraïnesos s'ha esmicolat. L'Església Ortodoxa a Ucraïna que estava en comunió amb el patriarcat de Moscou, la majoritària, ha congelat les relacions amb aquest, davant la seva presa de posició del tot favorable a la guerra. El conflicte sagnant ha provocat un trencament molt dolorós i ha sembrat d'odi els cors, d'una banda i de l'altra, tots ells creients en el mateix Déu i units per la confessió de la fe ortodoxa.

A les quatre pobreses esmentades, cal afegir-hi les repercussions nefastes de la guerra en tota Europa i en el món. Tot just sortits més o menys de la pandèmia, apareix una vegada més en la història el segon genet de l'Apocalipsi, muntat damunt un cavall roig, el color

de la sang, que ha rebut el poder «d'arrencar la pau de la terra i fer que els homes es matessin els uns als altres» (6,4). Mentre a Ucraïna s'escampava la devastació humana i material, a la resta d'Europa les economies domèstiques començaven a flaquejar, amb els preus dels productes de primera necessitat doblats. Ucraïna era en bona part el graner d'Europa, i la guerra ha colpit moltes famílies dels països europeus. Tot s'ha encarit. Europa s'ha debilitat, tant a Orient (per la guerra) com a Occident (pels efectes de la guerra). Mentrestant, en nom de la geoestratègia, els Estats Units i la Xina s'enfortien.

Ens podem preguntar per a què ha servit i serveix una guerra que és font de destrucció sistemàtica de persones i de béns. Què s'hi surt guanyant? L'any 1795 Immanuel Kant va escriure un opuscle, «Sobre la pau perpètua», on proposava la idea d'una pau universal a partir de la naturalesa mateixa d'una ciutadania cosmopolita, que privilegiava la condició humana per damunt de la condició nacional. Calia, doncs, excloure l'afirmació irreductible de la pròpia nació amb la qual es comença una guerra. Com ja havia dit Montesquieu, «soc home abans de ser francès». Ara bé, l'ètica de les benaurances i del Sermó de la muntanya, és una ètica igualment universal, que va més enllà del judaisme i que inclou una benaurança sobre la pau: «Feliços els qui treballen per la pau, perquè seran anomenats fills de Déu» (Mateu 5,9).

Si partim, com Jesús, d'un Déu, «que fa sortir el sol sobre bons i dolents i fa ploure sobre justos i injustos» (Mateu 5,45), aleshores ser fill d'aquest Déu passa per acceptar la condició universal de l'ésser humà. La pau és l'element propi de la condició humana. I la guerra és un incident tràgic que trenca la naturalesa humana en la seva radicalitat, tal com Déu l'ha pensada i la desitja. La pau és l'única proposta adequada a la vocació de la persona tal com ha sortit de les mans del Creador, del Déu que és Pare de tots. La guerra no serveix de res. Mai no és una victòria, sinó una derrota col·lectiva, com s'està veient a Ucraïna.

Fa vint anys, amb motiu de la segona guerra d'Iraq, hi hagué a Barcelona manifestacions multitudinàries a favor de la pau. Ara, la guerra d'Ucraïna congrega moltes menys persones que es concentrin per exigir un alto al foc, com es va posar en evidència el proppassat 25 de febrer a la Plaça de Sant Jaume. Cert que ha canviat la capacitat de reacció pública de la societat, i el grau d'implicació de moltes persones en les grans qüestions. Tanmateix, el compromís a favor de la pau no pot disminuir, perquè aleshores no construiríem una societat fonamentada en l'Evangeli, que és en darrer terme el nostre objectiu. Treballar per la pau no equival a practicar un pacifisme tou i de tons ideològics. La pau no és una causa al costat d'altres. La pau és el somni de Déu per a una humanitat lliure de la fal·làcia de la violència i del conflicte. Voler un món en pau, sense guerres, és allò que sorgeix del missatge angèlic que canten els estols celestials quan neix el Messies: «Pau a la terra als homes, que ell estima» (Lluc 2,14). Sí, Déu estima la humanitat sencera i per això el càntic que s'estén per tota la terra porta el nom únic de PAU.

Un sol cor i una sola ànima
Res més que la veritat

LLUÍS SERRA LLANSANA

germà marista
professor de la Facultat de Teologia de
Catalunya (AUSP)

L'11 de febrer, es van complir deu anys de la renúncia del papa Benet XVI al pontificat. Aquesta decisió, realment excepcional en la història de l'Església, va constituir una sorpresa majúscula. No hi havia protocols ni precedents sobre com gestionar-la. Aquesta novetat combinava alhora sensatesa i risc. La coexistència de «dos» papes, un d'ells emèrit, quedava més en evidència en portar cadascú la sotana blanca, tot i que estava clar que hi ha un sol papa. No obstant això, les aus carronyaires sempre sobrevolen les possibilitats d'extreure beneficis per als seus objectius particulars. Polaritzar les dues figures, enfrontar-les, ha estat un intent. L'amabilitat amb què el papa Francesc ha tractat el papa emèrit i la discreció de Benet XVI, que ha sabut submergir-se en la penombra i en una gairebé invisibilitat, han frustrat diversos conats de manipulació.

Georg Gänswein, l'arquebisbe alemany que ha acompanyat durant vint anys com a secretari particular el papa Benet XVI durant el seu pontificat i posteriorment després de la seva renúncia, és l'autor del llibre *Nada más que la verdad. Mi vida junto a Benedicto XVI*, amb la col·laboració del periodista Saverio Gaeta. La notícia de l'agonia i mort del papa emèrit, ocorreguda el 31 de desembre, va coincidir amb la notícia de la publicació d'aquest llibre que va aparèixer a les llibreries una setmana després dels funerals a la plaça de Sant Pere, el 12 de gener. No em va semblar gens respectuós, sinó que va reflectir la voracitat d'una editorial en aprofitar aquesta conjuntura per treure'n substancials beneficis i la inoportunitat de l'arquebisbe a donar més protagonisme al seu llibre que a la persona que durant tants anys havia servit. Potser va tenir bona intenció, però es va deixar utilitzar o no va saber comprendre les paraules de Jesús: «Som uns servents que no mereixen recompensa: hem fet només el que havíem de fer.» (Lc 17,10). La distància, la pausa, generen més objectivitat i permeten posar les coses al seu lloc. El papa Benet XVI no necessita defenses d'aquest estil. Posar pals a les rodes a la renovació que impulsa el papa Francesc només satisfà els nostàlgics. Flac favor. No obstant, vaig llegir el llibre i no volia escriure sobre ell fins a adquirir una opinió sobre el seu contingut. Només citaré dues frases. La primera correspon al papa Francesc i la va pronunciar el 5 de febrer en la roda de premsa, en tornar del seu recent viatge apostòlic a la República Democràtica del Congo i al Sudan del Sud: «Crec que la mort de Benet va ser instrumentalitzada per persones que volen portar aigua al seu molí. I les persones que, d'una manera o altra,

exploten una persona tan bona, tan de Déu, gairebé diria un sant pare de l'Església, aquestes persones no tenen ètica, són persones del partit, no de l'Església». La segona, del mateix arquebisbe Gänswein, extreta del seu llibre: «La veritat sense amor es pot tornar brutal i l'amor sense veritat es pot tornar banal».

El papa Francesc a Kinshasa: esperança i fe

ROBERT OTABA MUMBAL

prevere de l'arquebisbat de

Tarragona

rector de la parròquia de Santa Coloma de Queralt

El viatge recent del papa Francesc al Congo i al Sudan del Sud ha permès de tocar encara la realitat difícil dels germans i germanes d'aquesta part del món. La seva visita particularment al Congo-Kinshasa s'inscriu com un missatge d'esperança i de fe per aquells germans atrapats fa més de 20 anys per la guerra injusta. El Papa ha volgut subratllar la solidaritat humana davant d'aquestes atrocitats i convidar als congolesos a un diàleg de pau i de reconciliació. El lema del viatge apostòlic era «tots reconciliats en Jesucrist» per cridar tots els congolesos a viure una reconciliació des del Senyor Ressuscitat. En el seu parlament hi ha dues coses que em van cridar l'atenció i crec que és molt important davant la cultura de la banalitat del mal i de la indiferència que cada vegada s'imposa en la nostra societat.

El papa Francesc va presentar primerament l'esperança que implica la conversió cap a una vivència dels valors. I aquesta esperança habita els cors dels congolesos en l'expressió de llur vida malgrat les situacions socials i polítiques. Aquesta esperança ha d'anar sempre conjuntament amb la lluita dels contravalors que no permeten de viure en la pau i l'amor del Senyor. Hi ha esperança quan tota la societat treballa per lluitar contra la corrupció. L'esperança és allò que no s'ha de perdre mai davant de qualsevol adversitat. La crida a l'esperança esdevé realitat cada vegada que els homes i dones treballen per la justícia i la dignitat verdadera de la persona humana. El papa Francesc subratllava l'esperança congolesa com do del Senyor que vivifica i enforteix aquest poble enmig de l'explotació per no baixar la guàrdia.

I un altre punt important és el crit del papa Francesc de no ofegar el continent africà. És una denúncia pública davant del nou colonialisme econòmic que desfigura l'Àfrica i la despulla de la seva dignitat. El patiment general d'Àfrica i del Congo en particular és una nova explotació colonial que els poderosos d'aquest món fan sentir sobre aquests pobles. Hi ha una indiferència de la part de la comunitat internacional davant les violències que desfiguren aquest continent. La prova d'aquesta indiferència és el silenci dels mitjans de comunicació durant tot el viatge del Papa Francesc i la seva crida pel respecte de la llibertat d'aquest continent sofrent.

Podem dir doncs que aquest viatge del papa Francesc ha estat una visita esperançadora i alhora un missatge per despertar la consciència humana davant la banalitat del mal que s'instaura. Hi ha sempre una esperança quan l'ésser humà lluita contra el mal amb l'ajuda del Senyor. Així la fe roman l'exercici quotidià per trobar en el Senyor força per viure.

Presents com el llevat

Nicaragua: una Església testimoni de la Veritat

NORBERT MIRACLE I FIGUEROLA

prevere de l'arquebisbat de Tarragona

rector de la parròquia del Vendrell

El règim autoritari de Nicaragua, comandat per Daniel Ortega i la seva dona Rosario Murillo, ha condemnat a 26 anys de presó el bisbe de Matagalpa, Rolando Álvarez pels delictes de conspiració, propagació de notícies falses, desacatament a les autoritats i "traïció a la pàtria" en un procés injust, arbitrari i clarament desproporcionat.

Mons. Álvarez ja es trobava confinat, primer al seu domicili i després a la presó, des del 19 d'agost de l'any passat, i es va negar a ser deportat cap els Estats Units juntament amb 222 defensors dels drets humans que van ser expulsats per Ortega el passat dia 10 de febrer i als qui s'ha retirat la nacionalitat nicaragüenca.

Tots els episcopats del continent americà i també l'espanyol i italià han rebutjat amb contundència les accions hostils contra l'Església a Nicaragua, han demanat l'alliberament de tots els empresonats per motius polítics i han manifestat la seva solidaritat amb Mons. Álvarez. El papa Francesc, en acabar la pregària de l'Àngelus el dia 12 de febrer va manifestar: «Les notícies que arriben des de Nicaragua m'han entristit molt, i no puc deixar de recordar amb preocupació el bisbe de Matagalpa, monsenyor

Rolando Álvarez, a qui molt estimo, condemnat a 26 anys de presó, i també a les persones que han estat deportades als Estats Units».

L'any 1983, ara fa quaranta anys, Nicaragua ja es trobava sota el govern despòtic de Daniel Ortega, com a cap de l'anomenat front sandinista d'alliberament nacional. Havien aconseguit el poder quan van enderrocar el règim tirànic del dictador Anastasio Somoza i la seva família. L'Església – que havia ajudat de bona fe el procés revolucionari – ben aviat es va trobar al punt de mira dels sandinistes que no van garantir ni els drets civils ni les llibertats polítiques del poble. Especialment els governants es van fixar en l'arquebisbe de Managua, el salesià Miguel Obando Bravo, que des de l'any 1970 era l'arquebisbe de la capital nicaragüenca i que es va convertir en el personatge més destacat en la defensa de la llibertat i la democràcia d'aquell poble.

Una gran contradicció del govern sandinista és que comptava entre els seus ministres diversos religiosos i preveres, cosa que va provocar una forta tensió amb la Santa Seu i que es va fer visible internacionalment amb l'arribada del papa Joan Pau II a Managua el 4 de març de 1983 quan de manera pública i contundent va demanar al prevere Ernesto Cardenal, ministre de Cultura, que regularitzés la seva situació a l'Església i abandonés el càrrec polític.

L'escena va ser criticada durament en tots els mitjans de les "esquerres" europees i americanes - entusiasmants acríticament amb el sandinisme - però pocs van destacar els intents d'instrumentalització d'aquell viatge papal per part dels sandinistes i la constant ofensiva contra l'arquebisbe Obando així com la permanent vulneració dels drets humans per part del règim. La missa papal a Managua va ser l'esclat final d'aquesta tensió: grans imatges dels líders revolucionaris fent de «retaule» darrere l'altar; dificultats per als fidels de situar-se prop del presbiteri, mentre que tots els espais propers eren ocupats per militants sandinistes; un doble sistema de so que ofegava la veu del Papa i realçava els brams dels sandinistes... La retransmissió de la missa a molts països centreamericans va permetre que arreu es pogués contemplar les males arts d'Ortega i el seu govern

L'any següent Ernesto Cardenal i el seu germà Fernando, jesuïta, així com també el religiós D'Escoto, ministre d'afers exteriors, van ser suspesos *a divinis* perquè es negaren repetidament a abandonar els càrrecs governamentals. Ara ja tots tres són morts i, gràcies a Déu, van acabar la seva vida reconciliats amb l'Església i allunyats del dictador Ortega.

Després de tants anys i tant sofriments, l'Església a Nicaragua continua essent un clar signe de testimoni de la Veritat. Bisbes, preveres i militants cristians assetjats i perseguits policialment; religiosos i religioses expulsats, fins i tot les Missioneres de la Caritat!!; edificis profanats, entre ells la catedral de Managua; mitjans de comunicació de l'Església tancats; prohibició de les processons religioses al carrer; insults gravíssims del matrimoni presidencial contra els bisbes i el Papa que van portar fins i tot a l'expulsió del nunci; i pressions contínues contra les parròquies i els fidels cristians, fa que l'Agència Catòlica de Notícies CNA hagi qualificat l'any 2022 com l'any més desastrós per a l'Església Catòlica a Nicaragua.

El cardenal de Managua, Leopoldo Brenes, ha adoptat una clara postura evangèlica expressant que els pastors Nicaragua han de ser missatgers de reconciliació i d'esperança, i alhora promotors de la pau, alhora que demana a tothom que preguem per l'Església d'aquella regió del món.

Al servei de l'altar

Formar pastors missioners. La litúrgia en el pla de formació sacerdotal

DAVID ÁLVAREZ RODRÍGUEZ

*prevere de l'arquebisbat de Barcelona
formador del Seminari Conciliar*

El 8 de desembre de 2016 la Congregació per al Clergat va publicar la nova *Ratio Fundamentalis Institutionis Sacerdotalis*, que va actualitzar l'anterior que va ser publicada el 1970. La nova *Ratio* marcava la línia per tal que cada Conferència Episcopal elaborés, a la llum del nou document, la seva pròpia *Ratio Nationalis*, per tal d'unificar els criteris i les normatives de tots els seminaris de cada nació, facilitant així el diàleg entre els bisbes, els formadors, i pel bé dels Seminaris i dels mateixos seminaristes. Així, els bisbes espanyols, aplegats la primera setmana d'abril del 2019 a l'Assemblea Plenària, van aprovar el Pla de Formació Sacerdotal titulat: "Formar pastors missioners". I aprovat definitivament per la Santa Seu el 28 de novembre de 2019.

Val la pena notar dues grans novetats que trobem en la nova *Ratio Fundamentalis*, i que s'aplica també al Pla de Formació Sacerdotal. En primer lloc, la definició de la formació sacerdotal com a únic camí discipular i pastoral, però que aplega dos moments: la formació inicial en l'àmbit del Seminari, i la formació permanent. Donat que la identitat sacerdotal és el punt d'inici i d'arribada de la formació, aquesta continua més enllà de l'ordenació. És un fet que amb el període de Seminari no és suficient, i que la formació permanent és una necessitat en la vida i en l'exercici del ministeri sacerdotal. I la segona novetat té a veure amb l'etapa de formació al Seminari. Es parla de quatre etapes en la formació i el discerniment del seminarista: la propedèutica (que és l'ingrés en la vida de formació del seminari i on es posaran les bases de la formació), la discipular (que

coincideix bàsicament amb els estudis filosòfics), la configurativa (que té relació amb els estudis teològics), i l'etapa pastoral (anterior als ordes, és l'etapa de la síntesi vocacional i on el candidat ha assolit una maduresa humana, espiritual, intel·lectual i pastoral).

Dit això, voldria fer notar el lloc que ocupa la litúrgia en el nou Pla de Formació, i fer veure les línies d'acció litúrgiques que surten d'aquest nou document com a oportunitat per conrear i valorar la litúrgia als Seminaris. El Pla de Formació Sacerdotal la qüestió litúrgica en la vida de la formació sacerdotal, on trobem que l'aspecte litúrgic esdevé un element important, i el posa en relleu sobretot en la part espiritual. I tot i que no la menciona en la dimensió humana, sí que es troba explicada en les dimensions intel·lectual i pastoral. En l'apartat que dedica als fonaments de la formació recorda que el ministeri presbiteral es realitza en la celebració litúrgica, en els sagraments i en el res de la Litúrgia de les Hores. Però és sobretot en la celebració de l'Eucaristia, font i cim de l'evangelització i de tota la vida cristiana.

En les dimensions de la formació, el Pla de Formació Sacerdotal, ja parla de la renovació pastoral i missionera que, entre altres aspectes, suposa *“saber celebrar i festejar en la bellesa de la litúrgia, que es converteix així en acció de gràcies i atractiva presència de l'Esperit que mou els cors a la lloança i els sosté en l'esperança”*. (PFS 154; cf. EG 25-33). La litúrgia constitueix un element important en la formació inicial del candidat al sacerdoci en la dimensió espiritual on *“s'ordena no només a viure més íntimament units a Crist en el misteri de l'Església sinó també a cercar-lo i trobar-lo en el futur exercici del ministeri de la Paraula, del culte i de la caritat pastoral”*. (PFS 192; cf. PDV 46-49). En aquest sentit, la formació espiritual es nodreix *“en la celebració participada, plena i conscient en la litúrgia i els sagraments, especialment en l'eucaristia, perquè, considerant el que realitzen i imitant el que commemoren, puguin anar conformant la seva vida amb els misteris que estan cridats a dispensar fidelment”*. (PFS 192; cf. PDV 48).

Els mitjans que proposa el Pla de formació sacerdotal per la formació espiritual del seminarista són: la vida litúrgica (en la celebració quotidiana i l'estudi de la litúrgia), la Paraula de Déu (mitjançant la participació de la taula de la Paraula en la celebració litúrgica i mitjançant la lectura assídua, l'estudi seriós i la meditació orant de les Sagrades Escriptures, sobretot amb el mètode de la lectio divina), l'Eucaristia (viscuda «amb atenció i fe és formativa en el sentit més profund de la paraula, ja que promou la configuració amb Crist i consolida el sacerdot en la seva vocació» (PFS 201)), el sagrament de la Penitència (unida a la pràctica del quotidià examen de consciència, mitjans privilegiats per experimentar abans que res l'alegria de sentir-se estimat i perdonat pel Senyor), el ritme de l'any litúrgic (que ofereix la pedagogia mistagògica de l'Església, com a camí vers la comunió espiritual amb Crist celebrat i viscut en els seus misteris), la celebració de la Litúrgia de les Hores (com a forma singular d'estar amb el Senyor lloant-lo), la pregària personal («El centre de la formació espiritual és la unió personal amb Crist, que neix i s'alimenta, de manera particular, en la pregària silenciosa i

prolongada» (PFS 205)), els exercicis espirituals i recessos periòdics. Per tant ens adonem de la gran riquesa que porta l'espiritualitat litúrgica en el creixement i la maduració del seminarista.

Pel que respecta a la dimensió intel·lectual de la formació al Seminari, parla també de l'estudi teològic de la litúrgia que, “posant en el centre el Misteri salvador de Crist, és aliment de la pròpia vida espiritual; celebrada en la litúrgia, particularment en el sagrament de l'eucaristia, i que desemboca per això en la doxologia; teologia que és comunicada en la predicació i ensenyament de la fe; contribuint al fet que el seminarista obtingui una íntima unitat de vida, ja que ofereix la saviesa que «ho sap tot i ho comprèn tot» (Sv 9,11).” (PFS 221).

I pel que fa a la dimensió pastoral del Pla de Formació Sacerdotal ens diu en el seu número 259: *“Per tal d'exercir el ministeri de la santificació és fonamental la formació dels seminaristes en l'ars celebrandi et praesidendi mitjançant l'estudi de la Sagrada Litúrgia en els seus aspectes teològics, espirituals, històrics, canònics i pastorals, l'educació en la manera de celebrar coneixent i observant amb fidelitat les normes litúrgiques i participant activament amb tot l'ésser en l'acte orant. És important també una iniciació al ministeri de la confessió ajudant els futurs confessors a valorar-ne la dedicació i afrontar les diferents problemàtiques que es plantegen en ell essent «sempre, a tot arreu, a cada situació i malgrat tot, el signe del primat de la misericòrdia» del Pare envers els seus fills.”*

En conclusió, la litúrgia no esgota tota l'activitat de l'església, ni la vida espiritual. Juntament amb el bisbe, l'equip de formadors, el director espiritual, els professors, el presbiteri diocesà i el mateix seminarista, esdevenen uns acompanyants necessaris en la formació litúrgica del Seminari. La litúrgia és un element clau en l'itinerari formatiu del sacerdot. I aquí tant la *Ratio Fundamentalis*, com l'aplicació concreta del Pla de Formació Sacerdotal, marquen un camí formatiu d'iniciació a la vida litúrgica per una participació plena, conscient i activa; com també un estudi teològic de la mateixa litúrgia. Un itinerari en la comprensió i en la vivència litúrgica, que amarada del do de l'Esperit Sant, porti al sacerdot a una configuració plena amb Jesucrist Únic i Etern Sacerdot.

Deixebles de l'Evangelí

Joan Crisòstom, testimoni de vida autèntica

CARLES-XAVIER NORIEGA

*monjo del monestir de Santa Maria de Montserrat
director de la revista internacional Studia Monastica*

L'any 438, en una solemne processó, les restes de Joan Crisòstom entraren de nou en Constantinoble després de la seva mort a l'exili. A les portes de la ciutat el rebia l'emperador Teodosi II, fill d'Arcadi i d'Eudòxia, tocant el fèretre amb el cap tot demanant perdó per les persecucions que Joan havia sofert per obra dels seus pares.

Des del moment que fou nomenat bisbe de Constantinoble per l'emperador Arcadi, quaranta-un anys abans, Joan Crisòstom s'havia proposat com a objectiu combatre els abusos i reformar la societat, promovent una observança més fidel dels preceptes evangèlics. Però les seves exigències provocaren l'hostilitat dels destinataris als que s'adreçava. L'emperadriu Eudòxia, altres dames de la cort, els bisbes de diverses províncies i els monjos que vivien despreocupadament a les ciutats, s'uniren en contra d'ell.

En les seves homilies i escrits, Joan denuncià amb severitat la distància que separava l'ideal cristià i la realitat de la vida, sovint mediocre, de seglars i religiosos. Però Crisòstom era molt conscient que no n'hi ha prou amb la paraula o l'exhortació a una vida recta i a una consciència autèntica. El món exigeix dels cristians un testimoniatge coherent. En ser elevat al Patriarcat de Constantinoble, Crisòstom va vendre els mobles de la casa episcopal i va donar els diners als pobres, multiplicant els hospitals i els centres d'acollida. Com a resposta al luxe i l'ociositat dels rics, subratlla la importància de la comunitat de béns, del treball, la necessitat de l'alliberament dels esclaus. Fa crides a compartir individualment i col·lectiva. La solidaritat, més que no pas una bona consciència, és per a ell un sagrament, el signe de la presència real de Crist al nostre món. Comentant sovint la frase de Jesús: «El que va fer a un d'aquests petits, a mi m'ho feu», conclou que el pobre és “un altre Crist” i que el “sagrament de l'altar” s'ha de prolongar al carrer a través del “sagrament del germà”. La seva autenticitat el convertia en un home per als altres, ja que la caritat és “el sagrament del germà” que contraresta aquest amor propi que ens converteix en egoistes.

Podem resumir la vida de Joan en tres línies mestres: una capacitat excepcional per explicar la bona notícia de Crist amb la passió i les paraules de la cultura del seu temps; un fort accent posat en les implicacions socials de l'Evangelí; i un esforç per embellir la pregària comuna i per transmetre la reflexió teològica sota una forma poètica. Joan Crisòstom fou un gran i incansable predicador que es dedicà amb determinació a la reforma moral dels seus oients, tal com ell mateix ens diu en una de les seves homilies: «Per això expliquem les Escripures: no només perquè les compreguem, sinó perquè reformem també els costums. Si això no succeeix, debades llegim, debades interpretem».

Les contínues topades que tingué amb l'emperadriu Eudòxia, els exilis i les persecucions que patí, les incessants crides a la conversió i la correcció dels desviaments morals dels seus contemporanis, el seu zel per la unitat de l'Església, per la vida humil i exemplar del clergat i dels bisbes, tot això ens porten a reconèixer en Joan Crisòstom una persona autèntica en un món que s'amaga darrere les màscares per no voler afrontar veritats que són difícils d'acceptar.

Entre els Pares de l'Església Joan Crisòstom és qui millor ha percebut i entès les dificultats i proves a les quals està exposada la vida cristiana viscuda amb autenticitat, ja sigui al monestir, ja al món. El seu testimoni evangèlic s'obrí camí en mig d'una societat que no sintonitzava amb les exigències del cristianisme. Però malgrat tot, el seu missatge, amb la seva empenta d'amor a Déu i d'amor al proïsme, ens porta l'aroma de l'evangelí i un model on emmirallar-nos.

En Costa i Llobera ja és venerable!!!

GABRIEL RAMIS MIQUEL
prevere del bisbat de Mallorca
vicepostulador de la causa

Dia 19 de gener d'enguany ha estat un gran dia per a la Causa de beatificació del Servent de Déu Miquel Costa i Llobera, canonge de la Catedral de Mallorca. A l'audiència que aquest dia 19 va tenir el Cardenal Semeraro, prefecte del Dicasteri de les Causes dels Sants amb el Sant Pare, aquest ha manat que es publiqui el Decret sobre virtuts heroiques del Servent de Déu Miquel Costa i Llobera, canonge de la Catedral de Mallorca.

És la primera passa cap a la beatificació. Per arribar a aquest decret hi ha hagut molt de treball. Un treball callat, sense que els mitjans de comunicació social se'n fessin ressò. Un treball exigent, seriós, crític, fet amb metodologia científica.

Però qui és en Costa i Llobera? Potser en ell durant la seva vida i després de la seva mort, s'ha realitzat el refrany: els arbres no deixen veure el bosc. La seva fama d'altíssim poeta no ha deixat veure la dimensió de la seva vida santa, que d'alguna manera es manifesta també en la seva poesia.

Malgrat els testimonis de santedat que es feren patents amb motiu de la seva mort, com per exemple el que va escriure Rubió i Lluch, quatre anys després de la mort dient que la seva tomba un cop tancada ja feia olor de santedat; o la primera biografia escrita per Mn. Bartomeu Torres Gost en la qual es posa de relleu la dimensió de sacerdot exemplar, ha pesat més la seva fama de poeta i literat. I ho és un excel·lent poeta. El seu poema "Lo pi de Formentor" pot ser el més conegut i traduït, demostra la altura espiritual d'en Costa.

Què vull dir amb tot això? Que en Costa s'ha de considerar sempre de manera integral. No es pot dividir el prevere del poeta, el "sant" del literat. Quan es contempla en Costa solament baix la seva dimensió de poeta o de sacerdot, no es contempla en Costa. Solament es veu un aspecte de la seva personalitat que impedeix la visió completa de qui és en Costa. Hi ha una interrelació inseparable entre el "sant" i el poeta. El "sant" no es compren sense el poeta; i el poeta no s'explica sense el "sant".

Potser he insistit una mica massa sobre aquesta interrelació entre en Costa poeta i en Costa prevere. Però sincerament crec que aquesta és la clau d'interpretació de la vida i obra d'en Costa. La *via pulchritudinis* porta a Déu que és la *Pulchritudo* subsistent. I Ell que és la *Pulchritudo*, obre aquest camí perquè el homes puguem arribar a Ell.

Crec que en Costa és un bon exemple del que acabam de dir. Tant de bo que prest el vejem beat i sant. El beat i sant que ens obre la via pulchritudinis per arribar a Déu.

Reclinats sobre el pit del Senyor

Vetlleu per vosaltres mateixos i per tot el ramat

JOSEP MARIA VILASECA I RIBALTA

*prevere del bisbat de Solsona
rector de la parròquia de Tàrrega*

Els capellans del bisbat de Solsona, durant aquest curs, estem llegint un llibre del Bisbe Uriarte titulat *“Palabras de vida para el ministerio”*. En les nostres reunions dediquem un temps a compartir el què ens suscita les reflexions sobre la vida dels preveres.

En un dels capítols, el bisbe Uriarte cita les paraules de St. Pau als dirigents de l'església d'Efes (Ac. 20, 28). Una expressió citada a l'inici d'aquest escrit on sentim la invitació a tenir present la cura sobre un mateix per tal de tenir cura del poble encomanat.

Es tracta de tenir present les dues dimensions, ja que una no té sentit sense l'altra. Ens cal remetre a la crida de Jesús: “En designà dotze, als quals donà el nom d'apòstols, perquè estiguessin amb ell i per enviar-los a predicar” (Mc. 3, 14)

Vetllar sobre un mateix i cuidar-se es estar amb el Senyor. És el temps de qualitat en el qual cultivem l'amistat amb Ell, escoltem i meditem la seva Paraula, descansem en Ell, ens sentim compresos i estimats pel Senyor. És el temps de pregària, dels exercicis espirituals que fem cada any, és quan tenim el pensament en el Senyor en moments més tranquils, ... I sí l'Eucaristia té una gran component pastoral, però per a nosaltres té també una gran força per viure en la intimitat amb Ell, configurant-nos a Ell, gustant la seva bondat i misericòrdia, cada dia, el moment privilegiat de la jornada.

Cuidar-se un mateix també és la lectura, el descans, la família, les amistats, l'esport, la natura, la música, l'art, l'oci saludable, ...

La segona dimensió “per enviar-los a predicar” i vetllar per tot el ramat, és la conseqüència d'haver estat amb el Senyor. Ell ens envia, i ens encomana la tasca d'anunciar la seva paraula, en la missió tot fent comunitat eclesial. És l'entrega del prevere que vetlla pel ramat, on parla d'allò que porta en el cor de pastor. Avui som pocs preveres i moltes necessitats pastorals. Ens cal ser conscients de la realitat, i poder cuidar les dues dimensions per no caure en l'apatia, la decepció o la rutina.

Ni l'activisme ni la despreocupació són camins bons. El papa Francesc, en unencontre amb seminaristes i sacerdots el passat 24 d'octubre parlava d'un saber viure en el "desequilibri"; entenc en el sentit de saber viure en la realitat, i poder afrontar les dificultats, decepcions o errors i no enfonsar-se, sinó continuar posant la confiança en el Senyor i no en un mateix. Seguia el Papa: "Jo parlaria d'un equilibri dinàmic, que no sóc jo qui el sosté: el sosté el Senyor. Ell et mou, amb la unció de l'Esperit. Es tracta d'equilibri i desequilibri."

Així, doncs, ens cal tenir present la nostra persona i el poble que servim, acceptant la realitat personal i la realitat social, tal com és. Cuidar-nos a nosaltres i cuidar la gent: amb els Sagraments, la Paraula i la Caritat Pastoral.

Em ve a la memòria capellans que saben trobar el temps oportú per cada dimensió, que tenen temps per pregar i tenen temps per la gent. Cada tasca té el seu moment i la seva dedicació. Capellans que amb el pas dels anys han adquirit una maduresa, una saviesa i un saber fer, que recorden a Jesús enmig nostre, que tenen clara l'alegria de l'evangeli i que es mostren misericordiosos, comprensius i propers a tota persona, especialment els més arraconats. Capellans que fan el què poden per construir la parròquia, en comunió i per la missió evangelitzadora, però que son ben conscients que tot depèn de Déu i no pas d'ells.

Un temps per preguntar-nos cap on vaig

XAVIER FORTUNY
germà de La Salle
secretari general de l'URC

Un any més, hem iniciat la quaresma. Per tant, toca endreçar la casa i preparar-nos per a la gran festa de la Pasqua. Ja ho sabem! El temps de quaresma és un temps favorable per a la renovació personal i comunitària. És el temps de mirar les nostres vides, trobar les nostres zones desèrtiques i fer créixer en elles l'esperança.

En preparar aquest petit escrit, he recuperat el missatge del papa Francesc per a la quaresma de l'any passat. D'entre d'altres coses feia esment a dos elements constitutius de la vida consagrada:

- 1.- No ens cansem de pregar.
- 2.- No ens cansem d'extirpar el mal de la nostra vida.

Ser i tenir

Poques paraules més necessitem. Podem anar concretant; la quaresma és un temps per estar amb Déu, per revisar la nostra vida i retrobar l'equilibri de la nostra vida cristiana: en el fons és l'eterna lluita del ser i el tenir.

El tenir és el camí cap a la insolidaritat en lloc de guiar-nos a ser repartidors del bé i desenvolupadors dels dons rebuts.

El ser és posar els fonaments en Déu, viure en l'amor i en la seva presència. És aproximar-se als germans que pateixen i donar un cop de mà a les seves necessitats; és veure en l'altre l'encarnació del rostre de Déu.

Cap a on vaig?

Així, la quaresma és un temps per aprofundir i adonar-nos com el projecte de Déu es va desenvolupant en la meva persona i preguntar-me: cap a on vaig? amb qui vaig?. És allò que diem en el salm 131 (LH 130) la pregària confiada com un infant a la falda de la mare.

La pregària ens ha d'ajudar a posar-nos en actitud d'escolta de la Paraula i dels gemecs dels nostres conciutadans. I després de la pregària, cal alçar els ulls i posar-nos en acció per "extirpar el mal de la nostra vida", per humanitzar la nostra humanitat, per fer créixer el regne de Déu i poder viure una nova vida. Per celebrar junts i fraternalment la joia de la Pasqua.

Un bisbe ens parla

Un comportament amable

+SALVADOR GIMÉNEZ VALLS

bisbe de Lleida

En totes les èpoques s'ha intentat explicar el conjunt de causes i les conseqüències de l'actuació humana que condicionen la realitat social. Quan contemplem el món present, hi ha situacions que no ens agraden perquè tensen les relacions humanes fins a convertir-les en un impossible per construir una societat millor i més justa vers als altres, els esdeveniments i les coses. Per descomptat, també existeixen àmbits de proximitat i solidaritat que ens deixen admirats.

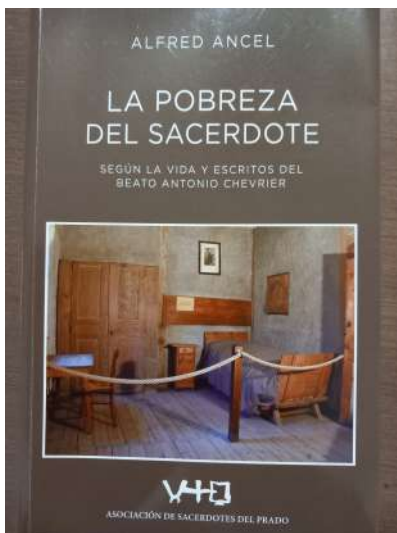
Avui voldria insistir en la importància del tracte educat entre nosaltres i entre els grups humans. Es donen diferents apreciacions sobre l'ésser humà, la societat i l'atenció als problemes que diàriament es plantegen. El bon tracte amb els altres se'ns exigeix a tots;

és la condició prèvia per al respecte i l'entesa. Als cristians se'ns demana un punt més, l'amor als altres sense cap classe de trava que arriba -per a molts resulta incompreensible-, fins al grup dels anomenats "enemics". El cas extrem es dona en les guerres, les seqüeles de les quals estem suportant tots. Més enllà d'una teoria de l'acceptació de l'altre com a norma general de comportament, i deixant a una banda els extrems bèl·lics, es tracta de fer un esforç per apropar posicions que convidin a la comprensió de les opinions alienes, a una sana autocrítica i a l'ús d'uns arguments que no danyin la personalitat de ningú i ajudin a confrontar idees independentment de qui les promogui. La convicció que tots busquem el bé comú està en la base d'aquest plantejament.

Actualment s'utilitza massa l'insult, l'agressivitat i el menyspreu entre uns i altres. Veiem també com el ressentiment, l'odi i la confrontació es donen amb normalitat en molts discursos des de diverses plataformes socials. Sembla que aquesta situació no permet avançar en el foment de la dignitat humana amb totes les seves atribucions i en el desenvolupament harmònic de la societat. Costa d'acceptar el pluralisme, però és l'única recepta per al respecte i la llibertat aliena. Davant el gran cúmulo de problemes que ens envolten, hi ha intents diferents per mirar de solucionar-los. Tots han de ser objecte d'estudi per triar aquell que beneficia a una gran majoria.

Hi ha un segon pla a considerar, en el sentit que tots presumeixen de bon judici i excel·lent tracte, acusant els oponents d'allò pitjor i més fosc que tenen en el seu cor i en la voluntat de generar el mal a propòsit i d'augmentar els problemes ja existents. És una vara de mesurar diferent de la que tots hauríem de prescindir. Els altres tenen part de raó en l'enfocament d'un plantejament sol·licitat, i nosaltres podem prescindir d'alguna dada no vàlida o no contrastada.

En les darreres setmanes he llegit alguns articles periodístics en aquest mateix sentit i me n'he alegrat. Des de la meua responsabilitat pastoral, em preocupa no contribuir a la solució acceptable dels problemes socials i, a més, procurar que totes las comunitats cristianes fomentin el diàleg, l'acceptació, l'acolliment de tots considerant-los germans i fills d'un mateix Pare. No podem acusar ningú de foment de l'odi amb paraules que l'incrementen i enverinen l'ambient. No podem acusar l'adversari polític d'assassí o de lladre sense cap mena de prova, només amb la intenció de destruir-lo moralment. No podem desautoritzar qualsevol iniciativa per estar sustentada en una ideologia o, millor encara, en una cosmovisió diferent o oposada a la que nosaltres defensem. Volem netejar la nostra societat, fer-la més transparent, més cordial, més sostenible en el respecte a tots els ciutadans. Que aquesta pretensió no sigui només "de paraula" sinó amb el convenciment de la nostra voluntat i amb la pràctica de la nostra vida personal, familiar i social. Així farem més respirable la convivència. Hi cabem tots!

Hem vist, hem llegit

Introducció a la nova edició de LA POBREZA DEL SACERDOTE, d'Alfred Ancel

PEPE RODADO

prevere del bisbat de Terrassa

1. Alfred Ancel (Lió, 1898-1984)

Família acomodada. Canvi de vida per trobada amb Crist. Ordenació sacerdotal, 1923. Coneix el Pradó, nascut i present en la seva ciutat, i es vincula. Perfil d'educador i home d'acció. 1942, elegit superior general del Pradó. Impuls extensió mundial. 1947, nomenat bisbe auxiliar de Lió: treball per acostament Església-món obrer i defensor dels capellans obrers. Participà activament al Concili Vaticà II. Grup que signa el "pacte de les catacumbes".

Llibres destacats:

-El Pradó. L'espiritualitat apostòlica del pare Chevrier

-Mis cinco años de obispo obrero

-Interpretación cristiana de la lucha de clases

2. La pobresa del sacerdot.

2.1. Antecedents del llibre.

Apunts per formació de seminaristes, originalment. Primera publicació, 1939. Segona, 1944, que afegeix un apèndix: "Humanisme i pobresa" (que no apareix en aquesta edició actual, i sí, un apèndix amb textos del papa Francesc). El P. Ancel amb aquest llibre "tracta d'analitzar en tots els seus detalls la concepció pradosiana de la pobresa", seguint fidelment al P. A. Chevrier.

2.2.Estructura i contingut del llibre:

I.Temes preliminars.

- A.Chrevrier està convençut que l'obra de formar sacerdots pobres per evangelitzar als pobres és una crida de Déu i no una dèria personal
- per arribar a ser pobre com Jesús cal voler ser sant i viure els consells evangèlics, per a la qual cosa cal una gràcia especial
- això suposa una lluita contra l'oposició que trobem en nosaltres mateixos, els altres, la família i, especialment, el clergat
- la pràctica de la pobresa evangèlica és impossible sense un amor apassionat a Crist, que és el punt decisiu (ref. a Pascal, p.14) i a Ch.Foucauld (cita 10, p.57). "La característica de l'amor és la bogeria" (VD 115)
- la pobresa evangèlica és un pobresa estimada, afectiva i efectiva, lligada indissolublement a la humilitat... és la base i la corona de l'edifici pradosià
- hi ha tres graus de pobresa del sacerdot / deixeble de Jesucrist: personal, en l'apostolat i en els seus recursos (que el P.Ancel, comenta en els tres capítols següents).

II.La pobresa personal del sacerdot

El principi: la regla del necessari: tenir allò necessari i saber acontentar-se amb això:

- Jesús ha volgut viure com els pobres i ha volgut que la seva pobresa tingués la característica del sofriment
- El veritable pobre de Jesucrist va sempre retallant, el que posseeix l'esperit del món, va sempre augmentant...
- L'amor a Crist pobre és el primer motiu que ens porta a l'amor a la pobresa
- Un segon motiu: la pobresa evangèlica posseeix un poder particularment eficaç per atreure les persones i convertir-les
- La pràctica de la pobresa (seguint el Mural de SaintFons): en l'habitatge, en el vestit, l'alimentació, els béns, el treball i el servei... per semblar-nos a Jesucrist i als pobres
- Hi ha un apartat molt interessant dedicat a les objeccions que es fan contra la pobresa real del sacerdot...
- La vida en comunitat permet una pobresa més perfecta. A imatge de la Trinitat: comunitat de béns (Jn 17,10 i Ac 4,32)

III.La pobresa del sacerdot en el seu apostolat

- El ministeri del sacerdot és un ministeri purament espiritual: predicar i curar
- Jesucrist és el sacerdot per excel·lència; nosaltres hem d'imitar-lo

-El que atreu i converteix no són els mitjans externs... una onza de santedat i pobresa té més valor que tota la brillantor del món. El gran mitjà és la pròpia santedat i estar plens de l'Esperit Sant

-També en aquesta qüestió hi ha objeccions...

-“Poseu un sacerdot sant en una església de fusta oberta a tots els vents i atraurà i convertirà més gent en la seva església de fusta, que un altre sacerdot en una església d'or” (VD 297).

Regles per les esglésies: desterrar el luxe i la riquesa; una ornamentació senzilla que ajudi a recollir-se i a sentir-se en la presència de Déu; una ornamentació que pugui instruir als fidels i completar l'ensenyament donat oralment pel sacerdot

IV. La pobresa del sacerdot en els seus recursos

-El principi: “comptar només amb Déu”(VD 320). Posar només en Ell la nostra confiança, donat que hem sigut cridats per Ell a treballar a la seva obra.

-Quan es va avançant en la pràctica de la pobresa se sent la necessitat d'un augment de fe, de confiança i d'amor.

-Un criteri d'actuació segons el P.Chevrier: voluntat ferma i enèrgica per realitzar l'ideal, i prudència en la seva aplicació... vàlid per les col·lectes, els mitjans per obtenir diners, les fundacions i les rendes

-Les objeccions. El P.Chevrier mai pretén que les seves regles siguin obligatòries per a tot el clergat!

-La qüestió dels estipendis: reivindicació de la gratuïtat del ministeri. Confrontació i patiment per aquesta causa

V. La formació per la pobresa

-“Per a la nostra vocació especial cal una formació especial”, és un convenciment del P.Chevrier

-Cal una pedagogia evangèlica: basada en els principis de Crist per a la formació dels seus apòstols.

En aquesta hi ha tres elements que hi intervenen: La part de Déu, la de l'educador i la del deixeble.

-El contacte personal amb Déu és imprescindible, a través de la pregària. Això ha d'ajudar a viure interiorment amb Crist, el veritable formador.

-L'educador ha de viure personalment la vida que vol comunicar... ha d'imitar Crist, amb el seu estil de instruir (posar en contacte amb el Crist), reprendre (amb cura i dolcesa: és més fàcil instruir que corregir!) i fer actuar.

-El deixeble. Sense obediència és impossible la educació (docilitat activa); la qualitat fonamental ha de ser la senzillesa evangèlica

-El P.Chevrier, mestre de pobresa: “la pobresa és el distintiu del Mestre; que sigui també el nostre”

-La formació per la pobresa necessita un ambient: alegre, entusiasta i amb esperit de família

a) “Coneixeu prou bé la generositat del nostre Senyor Jesucrist; ell, essent ric, es va fer pobre per vosaltres, perquè us enriquíssiu amb la seva pobresa” (2Co 8,9)

b) “(Els preveres) són convidats a abraçar la pobresa voluntària com a mitjà de configurar-se més obertament a Crist i d’estar més disposats al sagrat ministeri” (PO 17)

c) “En la pobresa troba el sacerdot la seva força, el seu poder i la seva llibertat “ (VD 519)